

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 174 (XVIII) — Nr. 323

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 11 aprilie 2006

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 235 din 9 martie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 323 alin. 1 din Codul de procedură civilă.....	1-3
Decizia nr. 262 din 14 martie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 169 alin. (1) și (1 ¹) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.....	3-5
Decizia nr. 279 din 22 martie 2006 cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 22 formularea „în timpul mandatului”, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, art. 35 alin. (1) lit. i) și j), art. 38-48, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)-(5) și art. 50 alin. (2) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor.....	5-12
★	
Opinie separată	12-15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 235 din 9 martie 2006

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 323 alin. 1 din Codul de procedură civilă

Ioan Vida — președinte
Nicolae Cochinescu — judecător
Aspazia Cojocaru — judecător
Constantin Doldur — judecător
Acsinte Gaspar — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător

Ion Predescu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Ion Tiucă — procuror
Ioana Marilena Chiorean — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 323 alin. 1 din Codul de procedură civilă,

excepție ridicată de Aurel Lucaciuc în Dosarul nr. 2.176/2005 al Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

La apelul nominal răspunde avocat Verginia Vedinaș, cu delegație la dosar, pentru autorul excepției, lipsă fiind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Avocatul autorului excepției solicită admiterea acesteia, apreciind că dispozițiile legale criticate contravin art. 1 alin. (3) și art. 21 alin. (1) și (3) din Constituție, întrucât cererea de revizuire se judecă de aceeași instanță a cărei hotărâre se atacă și astfel nu se asigură imparțialitatea instanței.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, apreciind că revizuirea este o cale de atac extraordinară, de retractare, prin care instanței i se cere să revină asupra propriei hotărâri, fiind respectate toate garanțiile procesuale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 noiembrie 2005, pronunțată în Dosarul nr. 2.176/2005, **Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 323 alin. 1 din Codul de procedură civilă.** Excepția a fost ridicată de Aurel Lucaciuc, revizuent într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea cererii de revizuire a unei decizii civile pronunțate de Curtea de Apel București.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că soluționarea cererii de revizuire — cale extraordinară de atac — de către aceeași instanță care a judecat hotărârea atacată, iar nu de o instanță superioară, încalcă dreptul la un proces echitabil și principiul statului de drept în care dreptatea este o valoare supremă.

Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și familie și-a exprimat opinia în sensul că dispozițiile legale criticate nu constituie un impediment în valorificarea, pe cale procedurală, a drepturilor subiective.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât, potrivit Constituției, legiuitorul stabilește competența și procedura de judecată, putând institui norme speciale privind exercitarea căilor de atac, deci și a revizuirii, iar dispozițiile legale criticate constituie o garanție a dreptului la un proces echitabil.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat Curții Constituționale punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 323 alin. 1 din Codul de procedură civilă, cu următorul cuprins: „*Cererea de revizuire se îndreaptă la instanța care a dat hotărârea rămasă definitivă și a cărei revizuire se cere.*”

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept și ale art. 21 alin. (1) și (3) referitoare la accesul liber la justiție și la dreptul la un proces echitabil.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea reține că, în conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (2) și ale art. 129 din Constituție, exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești și procedura de judecată sunt stabilite prin lege. Din aceste prevederi constituționale rezultă că legiuitorul are libertatea de a stabili cazurile și condițiile în care părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, bineînțeles, cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Legea fundamentală și prin actele juridice internaționale la care România este parte.

Potrivit textului de lege supus controlului de constituționalitate, revizuirea se judecă de aceeași instanță care a pronunțat hotărârea judecătorească a cărei revizuire se cere. Curtea observă că din dispozițiile Codului de procedură civilă reiese că revizuirea este o cale extraordinară de atac, de retractare, care se poate exercita numai în condițiile expres prevăzute de lege.

Având în vedere că în cadrul soluționării revizuirii se analizează aspecte de fapt, necunoscute și care nu au putut fi luate în considerare la pronunțarea hotărârii a cărei revizuire se cere, este firesc ca cererea de revizuire să se adreseze aceleiași instanțe care a judecat cauza în fond, întrucât i se cere să revină asupra propriei sale hotărâri, în baza împrejurărilor nou-ivite ulterior pronunțării hotărârii. Astfel, situația reținută de instanța de fond s-a schimbat ulterior, după pronunțarea hotărârii definitive, iar scopul căii de atac a revizuirii este tocmai retractarea hotărârii atacate, având în vedere noile realități.

Ca atare, Curtea reține că nu este întemeiată critica de neconstituționalitate raportată la prevederile art. 1 alin. (3)

din Constituție referitoare la statul de drept, democratic și social, în care „dreptatea” este valoare supremă.

În ceea ce privește pretinsa încălcare a prevederilor art. 21 alin. (1) și (3) din Constituție referitoare la dreptul la un proces echitabil, în special la judecarea cauzei de către o instanță imparțială, Curtea constată că nici aceasta nu este întemeiată. Pe calea revizuirii nu se

realizează un control judiciar propriu-zis, iar faptul că aceeași instanță care a pronunțat hotărârea judecă și cererea de revizuire nu este de natură să influențeze aprecierea judecătorilor, întrucât aspectele analizate pe calea revizuirii sunt diferite de cele examinate în fond, fiind necunoscute la acea dată.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 323 alin. 1 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Aurel Lucaciu în Dosarul nr. 2.176/2005 al Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 9 martie 2006.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 262

din 14 martie 2006

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 169 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Mihaela Cîrstea	— procuror
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 169 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, excepție ridicată de Cornelia Marcela Toma în Dosarul nr. 626/CA/2004 al Tribunalului Constanța — Secția de contencios administrativ.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza este în stare de judecată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată, considerând că susținerile autorului excepției vizează în fapt modul de aplicare a textului de lege criticat, iar nu neconstituționalitatea acestuia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 noiembrie 2005, pronunțată în Dosarul nr. 626/CA/2004, **Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 169 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale**, excepție ridicată de

Cornelia Marcela Toma într-o cauză în contencios administrativ având ca obiect asigurări sociale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că textele de lege criticate contravin principiului constituțional al egalității în drepturi. În acest sens, arată că doar persoanele pensionate după intrarea în vigoare a Legii nr. 19/2000 beneficiază, cu prilejul recalculării pensiilor, de includerea în stagiul de cotizare a perioadelor în care titularul a primit pensie de invaliditate, fiind omise persoanele ieșite la pensie anterior acestei date. Consideră că, pentru identitate de rațiune, legiuitorul ar fi trebuit să soluționeze această problemă în același mod în care a procedat în cazul introducerii în stagiul de cotizare a perioadei studiilor universitare. Astfel, art. 169 alin. (1¹) din Legea nr. 19/2000 prevede în mod expres faptul că recalcularea se face și în cazul pensiilor stabilite anterior datei de 1 aprilie 2001.

Tribunalul Constanța — Secția de contencios administrativ consideră că excepția ridicată nu este întemeiată, întrucât supunerea cetățenilor aflați în situații juridice diferite la tratamente legale distincte nu constituie o discriminare contrară prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție. De asemenea, consideră că aspectele invocate de autorul excepției vizează în fapt o omisiune legislativă ce ține de prerogativele legiuitorului și care nu poate constitui temeiul unei excepții de neconstituționalitate.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, având în vedere că prevederea altor condiții de înscriere la pensie și a altor criterii de calculare a pensiei pentru anumite categorii de cetățeni aflate în situații distincte nu dă caracter discriminatoriu reglementării legale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituția României, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 169 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, așa cum au fost modificate prin articolul unic pct. 10 din Legea nr. 338/2002 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 25 iunie 2002, și articolul unic din Legea nr. 276/2004 pentru completarea art. 169 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 29 iunie 2004.

Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 38 alin. (1) lit. a): „(1) În sistemul public se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite în continuare perioade asimilate, în care asiguratul:

a) a beneficiat sau beneficiază de drepturi de asigurări sociale, cu excepția celor prevăzute la art. 40 lit. a)–c) și e);“;

— Art. 169 alin. (1) și (1¹): “(1) Pensia poate fi recalculată prin adăugarea stagiilor de cotizare nevalorificate la stabilirea acesteia.

(1¹) Recalcularea, la cerere, prin adăugarea stagiului de cotizare asimilat prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. b) se face și în cazul pensiilor stabilite anterior datei de 1 aprilie 2001.“

În opinia autorului excepției, textele de lege criticate contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, care consacră egalitatea în drepturi.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că art. 38 din Legea nr. 19/2000 prevede includerea în stagiul de cotizare a unor perioade necontributive, printre care, la alin. (1) lit. a), nominalizează perioada în care titularul a beneficiat de ajutoare de asigurări sociale, inclusiv de pensie de invaliditate. Textul nu prevede nici o diferențiere în raport cu data înscrierii la pensie, anterioară ori ulterioară adoptării noilor reglementări, dar este aplicabil doar de la data intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000. De asemenea, nu distinge nici în privința aplicării la operațiunile de stabilire inițială a pensiei sau/și la cele de recalculare a acesteia. Așadar, acest text nu conține nici o dispoziție cu caracter de privilegiu sau de discriminare.

Art. 169 din Legea nr. 19/2000 prevede la alin. (1) posibilitatea recalculării pensiei prin adăugarea stagiilor de cotizare nevalorificate la stabilirea acesteia, fără a face nici o excepție în raport cu data stabilirii pensiei. În cazul în care perioadele necontributive asimilate stagiilor de cotizare nu au fost valorificate la stabilirea inițială a pensiei, indiferent dacă aceasta s-a făcut în timpul în care a fost în vigoare legislația anterioară ori după intrarea în vigoare a Legii nr. 19/2000, acestea pot fi valorificate în cadrul operațiunilor de recalculare.

Acest articol a fost completat, prin Legea nr. 276/2004, cu un nou alineat, potrivit căruia, la cerere, pensiile stabilite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000 pot fi recalculare prin adăugarea stagiului de cotizare asimilat prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. b), respectiv, perioada cursurilor universitare de zi. Această nouă reglementare,

deși nu prevede în mod explicit, poate determina concluzia că stagiile de cotizare asimilate pentru alte motive decât cel arătat la art. 38 alin. (1) lit. b) nu pot fi luate în calcul și cu prilejul recalculării pensiilor stabilite sub imperiul legislației anterioare.

Potrivit prevederilor art. 47 alin. (2) din Constituție, condițiile de exercitare a dreptului la pensie se stabilesc prin lege. Astfel, legiuitorul este în drept să stabilească condițiile și criteriile de înscriere la pensie și modalitățile de calcul al acesteia, precum și să le modifice pe cele anterior stabilite. Datorită modificărilor succesive ale legislației pensiilor, titularii dreptului la pensie se află în situații deosebite în raport cu data la care se înscriu la pensie și cu legislația în vigoare la data respectivă. Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa, în concordanță și cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, că situația obiectiv diferită în care se află diferite categorii de persoane justifică instituirea unui

tratament juridic rezonabil diferențiat, fără a fi încălcat principiul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Cu toate acestea, Curtea reține că unul dintre obiectivele noii legislații a pensiilor este și acela de a elimina inechitățile și discrepanțele existente între drepturile de care beneficiază cei pensionați anterior intrării în vigoare a noilor reglementări și cei pensionați pe baza acestora, sens în care a prevăzut recalcularea și recorelarea pensiilor. În această privință, art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 7 februarie 2005, prevede că punctajul mediu anual rezultat în urma recalculării se poate modifica și ca urmare a valorificării unor stagii de cotizare care nu au fost avute în vedere la recalculare.

Analizând dispozițiile coroborate ale acestui text de lege cu prevederile legale criticate, Curtea constată că, în speță, nu este vorba de o problemă de constituționalitate, ci de interpretare și aplicare a normelor legale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 169 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, excepție ridicată de Cornelia Marcela Toma în Dosarul nr. 626/CA/2004 al Tribunalului Constanța — Secția de contencios administrativ.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 martie 2006.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 279

din 22 martie 2006

cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 22 formularea „în timpul mandatului”, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, art. 35 alin. (1) lit. i) și j), art. 38—40, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)—(5) și art. 50 alin. (2) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor

Cu Adresa nr. CA/333 din 28 februarie 2006 Președintele României a transmis Curții Constituționale sesizarea de neconstituționalitate asupra Legii privind statutul deputaților și al senatorilor. Sesizarea, formulată în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională

sub nr. 1.751 din 1 martie 2006 și formează obiectul Dosarului nr. 237A/2006.

Ulterior, cu Adresa nr. CA/375 din 14 martie 2006, Președintele României a transmis Curții Constituționale o completare la sesizarea de neconstituționalitate. Completarea la sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2.313 din 14 martie 2006.

Obiectul sesizării îl constituie dispozițiile art. 22, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, art. 35 alin. (1) lit. i) și j), art. 38—40, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)—(5) și art. 50 alin. (2) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor.

În motivarea sesizării se arată că Legea privind statutul deputaților și al senatorilor contravine art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, deoarece „stabilește atât pentru parlamentarii în funcție, cât și pentru foștii parlamentari, unele drepturi care, prin natura lor excesivă, se constituie în privilegii și, totodată, instituie discriminări între diferitele categorii de cetățeni români“. De asemenea, unele prevederi încalcă principiul neretroactivității legii, precum și dispozițiile art. 138 alin. (5) din Constituție referitoare la cheltuielile bugetare.

În ordinea stabilită în sesizarea de neconstituționalitate, motivele invocate punctual în susținerea acesteia sunt următoarele:

1. Art. 41 alin. (3) din lege, prin care se dispune că indemnizația lunară acordată deputaților și senatorilor „*are regimul juridic prevăzut de lege pentru salariu*“, contravine art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât instituie o discriminare, „în primul rând, față de parlamentari între ei și, în al doilea rând, față de celelalte categorii de demnitari.“ Prin art. 20 din Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică, potrivit căruia indemnizația este unica formă de remunerare a activității corespunzătoare funcției, legiuitorul a făcut distincție între termenul de „*indemnizație*“ și termenul de „*salariu*“. Persoanele care beneficiază de „*salariu*“ au dreptul ca, pe lângă această formă de remunerare, să beneficieze și de celelalte sporuri prevăzute de lege, în timp ce persoanele care beneficiază de „*indemnizație*“ nu pot avea sporuri salariale. În aceste condiții, prevederile art. 41 alin. (3) din lege „sunt discriminatorii în interiorul categoriei de parlamentari, deoarece se ajunge ca un parlamentar mai în vârstă să aibă un salariu mai mare decât un parlamentar mai tânăr prin aplicarea sporurilor de vechime“, precum și „în interiorul categoriei de demnitari, deoarece numai parlamentarii ar putea beneficia de sporurile salariale, în timp ce alte categorii de demnitari nu ar avea acest drept.“

2. În ceea ce privește *indemnizația tranzitorie*, de care beneficiază parlamentarii după expirarea mandatului, potrivit art. 41 alin. (6) din lege, aceasta constituie un „privilegiu“ nejustificat, „având în vedere că parlamentarul are un mandat de reprezentare a poporului, strict delimitat de prevederile constituționale“. Textul de lege care stabilește acest privilegiu contravine: art. 1 alin. (3) din Constituția României, privind caracterul social al statului, întrucât drepturile demnitarilor nu pot fi „detașate de percepția și de starea economică generală“; art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, deoarece instituie în cadrul aceleiași categorii, cea a demnitarilor, din care fac parte și parlamentarii, un regim special pentru aceștia din urmă; art. 138 alin. (5), potrivit căruia nici o cheltuială

bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare, iar legea criticată nu prevede aceasta.

3. Dispozițiile art. 49 alin. (1)—(5) din lege, prin care se stabilește pensia deputaților și a senatorilor în cuantumul prevăzut de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, și prevederile art. 50 alin. (2) referitoare la actualizarea pensiilor parlamentarilor încalcă art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și (2) și art. 138 alin. (5) din Constituție.

Prevederile art. 49 din lege sunt contrare principiului egalității în drepturi, consacrat prin art. 16 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală, deoarece creează discriminări „între categoria pensionarilor parlamentari și categoria celorlalți pensionari, fiindcă nu țin cont de proporționalitatea cuantumul pensiei cu sumele efectiv cotizate în sistemul de pensii“. De asemenea, prin textul de lege menționat se creează în mod nejustificat un tratament juridic diferit între pensiile senatorilor și deputaților, „care vor fi indexate, pe de o parte, odată cu indexarea de care beneficiază toate categoriile de pensionari, iar, pe de altă parte, vor fi actualizate ori de câte ori se vor modifica indemnizațiile deputaților și senatorilor în funcție“ și pensiile celorlalte categorii.

Art. 49 alin. (1) și (4) și art. 50 alin. (2) contravin și dispozițiilor art. 138 alin. (5) din Constituție, întrucât nu prevăd sursele de finanțare pentru plata pensiilor în cuantumul stabilit și pentru indexările periodice.

Art. 49 alin. (5) din lege, potrivit căruia de prevederile art. 49 alin. (1)—(4) și de cele ale art. 50 alin. (2) beneficiază și „*deputații și senatorii al căror mandat s-a derulat și expirat în perioada 1990—2004*“, contravine art. 15 alin. (2) din Constituție. Acest text are caracter retroactiv pentru acea „categorie de persoane care au împlinit vârsta de pensionare, în momentul de față fiind pensionari, și care au deținut unul sau mai multe mandate de deputat sau senator în perioada 1990—2004“, întrucât se aplică „unor situații deja consumate.“ Textul este constituțional numai în măsura în care se aplică acelei categorii de „persoane care au deținut unul sau mai multe mandate de deputat sau senator în perioada 1990—2004, care în momentul de față nu mai sunt parlamentari și care, în viitor, la împlinirea vârstei de pensionare, vor putea beneficia de prevederile acestei legi.“

4. Art. 22, potrivit căruia „*Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în timpul mandatului*“, contravine art. 72 alin. (1) din Constituție privind voturile sau opiniile politice exprimate „*în exercitarea mandatului*.“ Or, „constituantul a înțeles să îl apere pe parlamentar pentru exercițiul mandatului, nu pentru orice întreprinde parlamentarul pe timpul mandatului.“

5. Art. 23 alin. (3), care prevede că „*...dispoziția de revocare a reținerii se execută de îndată prin Ministerul Justiției*“, încalcă art. 72 alin. (3) din Constituție, referitor „la rolul ministrului Justiției în privința măsurilor de informare a Camerelor Parlamentului și nu la Ministerul Justiției“.

6. Art. 28 din lege este contrar art. 1 și 16 din Constituție, „deoarece îndatoririle și obligațiile deputaților și senatorilor nu sunt doar cele ce izvorăsc din Constituție, din prezentul statut și regulamentele Camerelor, ci și cele care izvorăsc din alte legi ale țării. Art. 1 alin. (5) din Constituție prevede că, *în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*. O altfel de interpretare ar însemna să facem o discriminare între diferitele categorii de cetățeni români, ceea ce este interzis de art. 16 din Constituție.“

7. Dispozițiile art. 35 alin. (1) lit. i) din lege, care prevede că senatorii și deputații au dreptul *de a se informa, de a cere și de a obține date și acte în acest scop de la Guvern și de la celelalte autorități ale administrației publice*, este neconstituțional prin raportare la art. 111 din Legea fundamentală. „Practic, parlamentarii pot cere informații de la orice autoritate a administrației publice, în mod direct, în timp ce textul constituțional prevede că acest drept parlamentar privește informațiile doar de la *autorități ale administrației publice și numai prin intermediul președinților Camerelor Parlamentare*“.

8. Dispozițiile art. 35 alin. (1) lit. j) din lege, prin care se stabilește dreptul de acces al parlamentarilor în instituțiile administrației publice în interesul exercitării mandatului, sunt neclare, „deoarece *dreptul de acces* poate avea ca finalitate atât accesul fizic, cât și dreptul de control, îndrumare sau supraveghere a activității autorităților administrației publice, caz în care ar fi contrar art. 111 din Constituție.“

9. Art. 38—40, care cuprind prevederi referitoare la sumele forfetare și decontarea unor cheltuieli efectuate în cadrul birourilor parlamentare, încalcă dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora România este un *stat social*, și pe cele ale art. 69 alin. (1), potrivit cărora deputații și senatorii sunt în serviciul poporului, nu în beneficiul lor personal. Or, sumele forfetare și decontarea cheltuielilor efectuate în cadrul birourilor parlamentare, pe care aceste texte de lege le prevăd, sunt exagerate. Pe de altă parte, „sursa acestor cheltuieli bugetare nu este prevăzută, ceea ce încalcă prevederea constituțională a art. 138 alin. (5) care prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.“

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea, precum și completarea la aceasta au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Președintele Senatului, în punctul de vedere transmis în legătură cu sesizarea de neconstituționalitate a Legii privind statutul deputaților și al senatorilor, arată că prevederile criticate nu contravin art. 1 alin. (3), art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și (2), art. 69 alin. (1), art. 72 alin. (1) și (3), art. 111 și art. 138 alin. (5) din Constituție. Astfel:

— Art. 22, care face referire la voturile exprimate de parlamentari, privește „fără îndoială“ voturile în cadrul lucrărilor comisiilor parlamentare sau în cadrul lucrărilor

plenului Senatului și Camerei Deputaților, opiniile politice putând fi exprimate atât în Parlament, cât și în afara acestuia, atunci când se organizează conferințe de presă, audiențe acordate la birourile teritoriale sau când participă la diferite emisiuni televizate sau radiodifuzate. Aceasta, având în vedere art. 69 din Constituție, potrivit căruia parlamentarii sunt în serviciul poporului, orice mandat imperativ fiind nul. Formularea din lege „*în timpul mandatului*“ evocă, pe fond, expresia din Constituție „*în exercitarea mandatului*“, „de vreme ce este vorba de mandat, care presupune drepturi și obligații specifice“;

— Art. 23 alin. (3), potrivit căruia Ministerul Justiției urmează să execute dispoziția de revocare a măsurii de reținere sau de percheziție a parlamentarilor, este chiar în sensul prevederilor art. 72 alin. (3) și art. 73 alin. (3) lit. c) din Constituție;

— Art. 28, referitor la îndatoririle fundamentale și obligațiile principale ale parlamentarilor, este constituțional, întrucât, „dacă deputații și senatorii respectă Constituția“ care este „legea legilor“, „atunci respectă și legile țării“;

— Art. 35 alin. (1) lit. i) din lege nu contravine art. 111 din Legea fundamentală, întrucât „nu extinde dreptul de control al parlamentarilor asupra organelor administrației publice, ci consacră același drept care este prevăzut și în Constituție“, iar lit. j) a aceluiași articol „apare ca o expresie a controlului parlamentar, exercitat prin întrebări și interpelări de către parlamentari“, care „nu exercită un control direct, dar pot cere explicații tocmai pentru a evita întrebările și interpelările de la tribuna Parlamentului.“ Îngrădirea dreptului de acces în instituțiile administrației publice, în condițiile legii, ar însemna, implicit, încălcarea art. 21, art. 31 și art. 51 din Constituție;

— Art. 38—40, referitoare la sumele forfetare lunare pe care le primesc deputații și senatorii, nu contravin textelor constituționale considerate ca fiind încălcate, deoarece aceste sume sunt cheltuite pentru ca parlamentarii să-și poată îndeplini obligațiile ce le revin, în baza mandatului și pe care le au față de cetățenii țării;

— Art. 41 alin. (3) nu încalcă principiul egalității, întrucât: „nu există un statut al demnitarilor, ci numai anumite prevederi comune, în special în domeniul salarizării celor care exercită funcții de demnitate publică, după cum nu poate exista o unică lege, un singur statut al demnitarilor“; în domeniul salarizării, Legea nr. 154/1998 este o lege ordinară, cu forță juridică inferioară Legii privind statutul deputaților și senatorilor, care este lege organică, conform art. 73 alin. (3) lit. c) din Constituție; între drepturile specifice beneficiarilor altor legi speciale este și dreptul la stabilirea unui regim juridic distinct al indemnizației, derogator de la Legea nr. 154/1998;

— Art. 41 alin. (6) nu încalcă dispozițiile constituționale menționate în sesizare. Indemnizația tranzitorie reglementată de art. 41 alin. (6) din lege nu constituie un privilegiu, ci îl pune la adăpost pe fostul parlamentar, atunci când este lipsit de orice altă sursă de venit, din cauze obiective pe care nu avea cum să le prevadă la momentul obținerii mandatului. Indemnizația tranzitorie

urmează să fie plătită din bugetul fiecărei Camere a Parlamentului, astfel că nu sunt încălcate nici prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție, „întrucât sursa bugetară este clar determinată, legea îndeplinind, din acest punct de vedere, condiția predictibilității, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului la care Curtea Constituțională face deseori referire.“ De altfel, de această prevedere cu caracter de protecție „nu pot uza decât acei parlamentari care la încheierea mandatului nu beneficiază de nici o sursă de venit“, deci „un număr redus de persoane, iar presiunea financiară asupra bugetelor celor două Camere va fi mică“;

— Art. 49 alin. (1)—(5) din lege nu încalcă principiul constituțional al egalității în drepturi. Din punct de vedere al statutului juridic, nu există discriminare între categoria pensionarilor parlamentari și categoria celorlalți parlamentari în ceea ce privește proporționalitatea cuantumului pensiei cu sumele efectiv cotizate la sistemul de pensii. Nu se poate reține vreo discriminare nici în raport cu alte categorii de pensionari. În legislația română există mai multe categorii socioprofessionale ce beneficiază, fiecare, de propriul sistem de pensionare, având în comun doar modalitatea de cotizare și cuantumul contribuției unice. Așadar, nu se poate considera „că suntem în prezența unor încălcări ale principiului constituțional al egalității în ceea ce privește pensiile parlamentarilor față de categoria celorlalți pensionari.“ Fondurile speciale din care se plătesc contribuțiile pentru pensii ale beneficiarilor diferitelor sisteme de pensionare „au fost constituite ulterior consacării prin statute a dreptului special la o pensie derogatorie de la sistemul general reglementat de Legea nr. 19/2000“, iar Legea privind statutul deputaților și senatorilor cuprinde asemenea prevederi în art. 60, referitor la aplicarea legii.

Cu privire la principiul egalității în drepturi, invocat în motivarea sesizării de neconstituționalitate, se mai arată că, „din perspectiva dispozițiilor constituționale, demnitatea de deputat sau de senator este una specială în categoria demnităților publice, conținutul acesteia fiind determinat prin Constituție și prin legi speciale organice, întrucât fiecare parlamentar, reprezentând națiunea, concură la exercitiul suveranității naționale“. Definiția funcției de demnitate publică și funcțiile de demnitate publică, între care și cele ale deputaților și senatorilor, sunt prevăzute în Legea nr. 154/1998 și a susține că aceștia din urmă nu pot avea drepturi speciale, întrucât astfel se creează o discriminare în interiorul categoriei demnitarilor, înseamnă că ar trebui să existe o singură lege prin care să fie stabilite drepturile și obligațiile lor, ceea ce nu este posibil datorită specificului funcțiilor exercitate. Respectând principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, „o lege de salarizare poate include dispoziții comune, menite să asigure o concordanță în ceea ce privește nivelul indemnizației reprezentanților fiecăreia dintre puteri, însă acest principiu nu poate, obiectiv vorbind, transgresa și la nivelul drepturilor și obligațiilor cuprinse în statutele speciale ale acestora.“;

— Art. 49 alin. (5) nu încalcă principiul constituțional al neretroactivității legii, întrucât aceste dispoziții „se aplică pentru viitor și nu pentru trecut, urmând să aducă atingere numai efectelor pentru viitor ale raportului juridic, și nu raportului juridic în sine, condiția de pensionar rămânând neschimbată.“

În concluzie, în susținerea constituționalității Legii privind statutul deputaților și al senatorilor, sunt prezentate și elemente de drept comparat, din care rezultă, că „față de prevederile din majoritatea statelor europene, și nu numai, *parlamentarii români au înțeles să instituie un set de măsuri minimale* în asigurarea protecției mandatului parlamentar, în respect față de cetățeni, și ținând cont de nivelul economiei românești.“

Președintele Camerei Deputaților și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Senatului, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile art. 22 formularea „*în timpul mandatului*“, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, art. 35 alin. (1) lit. i) și j), art. 38—40, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)—(5) și art. 50 alin. (2) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și celor ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile art. 22 formularea „*în timpul mandatului*“, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, art. 35 alin. (1) lit. i) și j), art. 38—40, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)—(5) și art. 50 alin. (2) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor, care au următorul cuprins:

— Art. 22 — **Imunitatea pentru opinii politice:** „*Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în timpul mandatului.*“;

— Art. 23 — **Regimul în procesul penal** — alin. (3) propoziția finală: „*Dispoziția de revocare a reținerii se execută de îndată prin Ministerul Justiției.*“;

— Art. 28 — **Izvorul obligațiilor** — „*Îndatoririle fundamentale și obligațiile principale ale deputaților și senatorilor sunt cele care decurg din Constituție, din prezentul statut și din regulamente.*“;

— Art. 35 — **Drepturile politice specifice** — alin. (1) lit. i) și j): „*(1) Principalele drepturi politice ale deputaților și senatorilor, precum și obligațiile corelative acestora sunt următoarele:[...];*

i) dreptul de a se informa, de a cere și de a obține date și acte în acest scop de la Guvern și de la celelalte autorități ale administrației publice;

j) dreptul de acces în instituțiile administrației publice în interesul exercitării mandatului.”;

— Art. 38 — **Birourile parlamentare ale deputaților și senatorilor** — „(1) În scopul exercitării mandatului în circumscripțiile electorale, deputații și senatorii primesc lunar o sumă forfetară din bugetul Camerei Deputaților și, respectiv, al Senatului echivalentă cu o indemnizație și jumătate brută a deputatului, respectiv a senatorului.[...]

(2) În limitele sumei prevăzute la alin. (1), deputații și senatorii pot organiza, separat sau prin asociere, birouri parlamentare, ca regulă, în circumscripțiile în care au fost aleși.

(3) Deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot organiza birouri parlamentare și în alte circumscripții decât cea în care au fost aleși. Ceilalți parlamentari pot organiza, în limita sumei prevăzută la alin. (1), astfel de birouri parlamentare, la solicitarea partidelor politice pe lista cărora au candidat, cu aprobarea Biroului permanent al Camerei Deputaților sau, după caz, al Senatului.

(4) În cazul în care spațiile necesare birourilor parlamentare nu pot fi asigurate de către autoritățile administrației locale, acestea se pot închiria de la alte persoane juridice sau fizice.

(5) Chiria aferentă spațiilor, cheltuielile de întreținere, drepturile bănești ale persoanelor angajate la birourile parlamentare ale deputaților și senatorilor și alte cheltuieli aferente exercitării mandatului, se asigură din sumele forfetare alocate deputaților și senatorilor.

(6) Angajarea personalului birourilor parlamentare ale deputaților și senatorilor se face prin încheierea unui contract de muncă pe durată determinată sau a unui contract civil. În cazul angajării pe baza unui contract de muncă pe durată determinată, încadrarea salariaților se face prin ordin al secretarului general al Camerei Deputaților sau al Senatului, după caz, la propunerea deputaților sau senatorilor în cauză, iar în cazul contractului civil, acesta se încheie între deputații sau senatorii în cauză și persoana fizică.

(7) Modul de utilizare și justificare a sumei forfetare se stabilește prin Hotărâre a Birourilor permanente reunite ale celor două Camere, care se publică în Monitorul Oficial al României.

(8) Deputații și senatorii pot primi cetățeni în audiență și în alte circumscripții electorale decât cea în care au fost aleși, în birourile parlamentare existente, la solicitarea titularilor acestora, sau în alte spații publice corespunzătoare.”;

— Art. 39 — **Obligațiile autorităților locale** — „(1) Autoritățile publice locale și prefecturile sunt obligate să sprijine organizarea și funcționarea birourilor parlamentare ale deputaților și senatorilor, prin asigurarea de spații pentru sedii, procurarea mobilierului necesar, inclusiv prin împrumut de folosință sau închiriere.

(2) Serviciile descentralizate și deconcentrate ale ministerelor și ale autorităților centrale de reglementare sunt obligate să sprijine prin mijloacele specifice ale activității lor organizarea și funcționarea legală a birourilor parlamentare ale deputaților și senatorilor, precum și activitatea acestora.”;

— Art. 40 — **Diurna de deplasare și cheltuielile de cazare** — „(1) Deputații și senatorii prezenți la lucrările

Parlamentului, care nu au domiciliul în municipiul București, primesc o diurnă de deplasare, pe zi, de 2% din indemnizația lunară prevăzută pentru deputat sau senator.

(2) Deputaților și senatorilor, care nu au domiciliul în municipiul București, li se asigură pe durata mandatului cazare gratuită sau, la alegere, în cazul în care nu beneficiază de cazare gratuită, li se acordă, pe noapte, pe bază de declarație pe proprie răspundere dată în condițiile legii, 70% din tariful minim practicat de unitățile hoteliere și care este achitat unui deputat sau senator.

(3) De aceeași diurnă și drepturi de decontare a cazării la unități hoteliere, în alte spații de cazare autorizate, sau pe bază de declarație conform alin. (2), a 70% din tariful minim aplicat de unitățile hoteliere și care este achitat unui deputat sau senator în municipiul București, beneficiază deputații și senatorii care:

a) efectuează deplasări în țară din însărcinarea președintelui Camerei Deputaților sau Senatului, a Birourilor permanente ale celor două Camere, a birourilor comisiilor permanente sau a liderilor grupurilor parlamentare;

b) nu domiciliază în circumscripțiile în care au fost aleși, pe timpul deplasării în aceste circumscripții, în vederea îndeplinirii activităților legate de desfășurarea mandatului;

c) se deplasează în circumscripțiile electorale în care au fost aleși, în altă localitate decât cea de domiciliu, în vederea îndeplinirii activităților legate de desfășurarea mandatului;

d) deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care se deplasează în alte localități din țară, în afara celei de domiciliu, pentru activitățile legate de exercitarea mandatului.

(4) Deputații și senatorii care se deplasează în timpul vacanțelor parlamentare în cadrul circumscripțiilor în care au fost aleși, în altă circumscripție sau la București pentru îndeplinirea unor sarcini legate de exercitarea mandatului, beneficiază de diurna de deplasare și cazare conform alin. (1) și (2), în limita numărului de zile stabilit de Biroul permanent al Camerei Deputaților, respectiv de Biroul permanent al Senatului.”;

— Art. 41 — **Dreptul la indemnizație** — „(3) Indemnizația lunară are regimul juridic prevăzut de lege pentru salariu, cu reducerile și majorările prevăzute de lege și de regulamentele celor două Camere; [...];

(6) După expirarea mandatului, deputații și senatorii care nu au mai fost aleși și nici nu beneficiază de pensie sau altă sursă de venit, beneficiază în continuare, pe o perioadă de cel mult 3 luni, de o indemnizație tranzitorie din partea Camerei respective.”;

— Art. 49 — **Categoriile de pensii** — „(1) Deputații și senatorii, la împlinirea condițiilor de pensionare prevăzute de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv stagiul de cotizare și vârsta de pensionare, beneficiază de pensie în cuantumul prevăzut de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul magistraților, republicată, cu modificările ulterioare, dacă au deținut cel puțin trei mandate de parlamentar.

(2) De pensie beneficiază și deputații și senatorii care au deținut două sau un mandat de parlamentar, caz în care cuantumul pensiei, calculată conform alin. (1), se diminuează cu 20% și, respectiv, 40%.

(3) Pentru mandate incomplete, pensiile prevăzute la alin. (2) se diminuează sau se majorează în mod proporțional.

(4) La îndeplinirea condițiilor de pensionare, respectiv stagiul de cotizare și vârsta de pensionare, deputații și senatorii vor opta pentru pensia calculată conform alin. (1)–(3) din prezentul articol sau pentru pensia calculată în condițiile Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, sau a altor legi speciale din cadrul sistemului public.

(5) Prevederile alin. (1)–(4) se aplică corespunzător deputaților și senatorilor al căror mandat s-a derulat și a expirat în perioada 1990–2004.“;

— Art. 50 alin. (2): „În condițiile în care indemnizațiile deputaților și senatorilor aflați în îndeplinirea mandatului se modifică, pensiile deputaților și senatorilor se actualizează corespunzător în termen de maximum 6 luni.“

În motivarea sesizării de neconstituționalitate se invocă, după distincțiile făcute, încălcarea art. 1 alin. (3), art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și (2), art. 69 alin. (1), art. 72 alin. (1) și (3), art. 111 și art. 138 alin. (5) din Constituție, care prevăd:

— Art. 1 alin. (3): „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.“;

— Art. 15 alin. (2): „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.“;

— Art. 16 alin. (1) și (2): „(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.“;

— Art. 69 alin. (1): „În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.“;

— Art. 72 alin. (1) și (3): „(1) Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului. [...]

(3) În caz de infracțiune flagrantă, deputații sau senatorii pot fi reținuți și supuși percheziției. Ministrul Justiției îl va informa neîntârziat pe președintele Camerei asupra reținerii și a percheziției. În cazul în care Camera sesizată constată că nu există teme pentru reținere, va dispune imediat revocarea acestei măsuri.“;

— Art. 111: „(1) Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora. În cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie.

(2) Membrii Guvernului au acces la lucrările Parlamentului. Dacă li se solicită prezența, participarea lor este obligatorie.“;

— Art. 138 alin. (5) „Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.“

Examinând obiecțiile de neconstituționalitate, Curtea Constituțională reține următoarele:

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și ale art. 61 alin. (1) din Constituția României, suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, iar Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român.

Această poziționare a Parlamentului în sistemul autorităților publice implică recunoașterea în favoarea deputaților și senatorilor a unui statut special, cuprinzând și măsuri de protecție a demnității publice pe care o exercită, de natură să le asigure independența și prestigiul necesar în îndeplinirea atribuțiilor, la adăpost de constrângeri materiale și tentații de corupție.

1. În lumina principiilor menționate, Curtea constată că prevederile art. 38–40, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)–(5) și art. 50 alin. (2) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor, criticate prin sesizarea Președintelui României, sunt constituționale.

1.1. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 38–40 din lege, este de reținut că sumele forfetare acordate deputaților și senatorilor, ca și diurna de deplasare și cheltuielile de cazare prevăzute de art. 40, sunt destinate acoperirii cheltuielilor efectuate de parlamentari în exercitarea mandatului.

Reglementarea acestor categorii de cheltuieli nu contravine dispozițiilor art. 1 alin. (3) și art. 69 alin. (1) din Constituție, invocate în motivarea sesizării, iar dimensionarea lor nu poate fi cenzurată de Curtea Constituțională, în cadrul competenței sale stabilite prin Legea fundamentală.

Textele de lege menționate nu contravin nici prevederilor art. 138 alin. (5) din Constituție, dat fiind că nu implică modificarea bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale, ci doar structura bugetelor Camerelor Parlamentului, în conformitate cu prevederile art. 58 din lege.

1.2. În ceea ce privește critica privind caracterul inechitabil al dispozițiilor art. 41 alin. (3) din lege, privind aplicarea, în cazul indemnizației lunare acordate parlamentarilor, a regimului prevăzut de lege pentru salariu, Curtea reține că, nici art. 16 și nici un alt text al Constituției nu impun uniformitatea retribuției acordate pentru activitățile prestate în sistemul bugetar.

Așa cum a decis, în mod constant, Curtea Constituțională, egalitatea în fața legii impune un tratament juridic similar în situații juridice similare.

Or, specificitatea activității deputaților și senatorilor în raport cu activitatea celorlalți demnitari, funcționari și salariați din sistemul bugetar, justifică derogările de la regimul prevăzut de Legea nr. 154/1998, relevate în sesizare.

1.3. Nu poate fi primită nici critica privind caracterul neconstituțional al dispozițiilor art. 41 alin. (6) din lege, privind instituirea indemnizației tranzitorii, pe o perioadă de

3 luni, pentru *deputații și senatorii care nu au mai fost aleși și nici nu beneficiază de pensie sau altă sursă de venit*, indemnizația tranzitorie prevăzută de lege neconstituind un *privilegiu*, contrar normelor și principiilor consacrate prin art. 1 alin. (3) și art. 16 din Constituție, așa cum fără temei se susține în sesizare, ci o măsură firească de protecție a parlamentarilor care nu au mai fost aleși și nici nu beneficiază de surse de venit.

Prin această măsură se protejează, de asemenea, mandatul de parlamentar și prestigiul reprezentanței naționale și se încurajează accesul în Parlament al persoanelor provenind din categorii sociale defavorizate.

Textul de lege criticat nu încalcă nici prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție, întrucât sursa bugetară rezultă din însuși cuprinsul acestuia, și anume bugetul Camerei respective.

1.4. Prevederile art. 49 alin. (1)–(5) și ale art. 50 alin. (2) din lege, privind regimul pensiilor parlamentarilor, nu contravin dispozițiilor constituționale invocate în motivarea sesizării.

Ca și în cazul regimului indemnizațiilor parlamentarilor analizat mai sus, nici o prevedere din Constituție nu impune uniformitatea sistemului de pensii. De altfel, nu numai pentru deputați și senatori, ci și pentru alte categorii socioprofesionale — cum sunt magistrații, cadrele militare, diplomații și alte categorii — s-au stabilit, prin legi speciale, sisteme derogatorii de la sistemul general de pensii. Diferențierea, în toate aceste cazuri, nu este contrară prevederilor art. 16 din Constituție și se justifică prin specificitatea activității acestor categorii socioprofesionale.

Nu se poate reține nici încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție privind neretroactivitatea legilor, dispozițiile criticate urmând să se aplice în viitor, de la data intrării în vigoare a acestei legi.

În privința dimensionării pensiilor parlamentarilor, ca și în cazul dimensionării indemnizațiilor și a altor avantaje și servicii la îndemâna acestora, Curtea Constituțională nu are competența să se pronunțe, eventualele disproporții urmând a fi sancționate politic de către electorat.

2. Curtea constată că dispozițiile art. 22 formularea „în timpul mandatului”, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, prin omiterea legii ca izvor al îndatoririlor fundamentale și al obligațiilor principale ale deputaților și senatorilor, și ale art. 35 alin. (1) lit. i) și j), alin. (2) și (3) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor sunt neconstituționale.

2.1. Art. 22 din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor, în conformitate cu care *deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în timpul mandatului*, contravine, prin sintagma „*în timpul mandatului*”, dispozițiilor art. 72 din Constituția României.

Potrivit art. 72 din Constituție, *deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului*. Această imunitate, intrinsecă mandatului, îl apără pe parlamentar în considerarea actelor săvârșite în exercitarea mandatului

său, cum sunt votul, amendamentele, luările de cuvânt, întrebările și interpelările, rapoartele și avizele prezentate din partea comisiei din care face parte etc. Altfel spus, mandatul de parlamentar se exercită în Parlament și în organele sale de lucru, precum și în îndeplinirea misiunilor stabilite de Camere în conformitate cu legea.

În concluzie, la art. 22 formularea „în timpul mandatului” este neconstituțională, întrucât, contrar prevederilor art. 72 din Legea fundamentală, extinde iresponsabilitatea parlamentară dincolo de limitele exercitării mandatului, stabilind exonerarea de răspundere a deputaților și senatorilor și pentru opinii exprimate în afara activității parlamentare.

2.2. Prin propoziția finală a art. 23 alin. (3) din lege s-a prevăzut ca dispoziția adoptată de către Camera Parlamentului, de revocare a măsurii reținerii unui parlamentar în caz de infracțiune flagrantă, să fie executată prin Ministerul Justiției. **Această dispoziție contravine art. 72 alin. (3) din Constituție, care, în cazul măsurii de reținere a unui parlamentar, prevede expres atribuții în sarcina ministrului justiției și nu în sarcina Ministerului Justiției.**

2.3. Sunt, de asemenea, neconstituționale prevederile art. 28 din lege, care limitează izvoarele îndatoririlor fundamentale și obligațiilor deputaților și senatorilor la Constituție, statutul deputaților și senatorilor și regulamentele Camerelor.

Potrivit art. 1 alin. (5) din Constituția României, „[...] *respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”.

Limitarea stabilită prin art. 28 din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor contravine prevederilor cuprinse în textul constituțional menționat, fiind evident că îndatoririle și obligațiile parlamentarilor își au izvorul nu numai în Constituție, în statut și în regulamentele Camerelor, ci și în alte legi din sistemul normativ al statului.

Excluderea obligativității respectării de către deputați și senatori a îndatoririlor și obligațiilor cuprinse în alte legi contravine, de asemenea, principiului că *nimeni nu este mai presus de lege*, consacrat prin art. 16 alin. (2) din Constituție. **În concluzie, art. 28 este neconstituțional, prin omiterea legii ca izvor al îndatoririlor fundamentale și al obligațiilor principale ale deputaților și senatorilor.**

2.4. În sfârșit, **prevederile art. 35 alin. (1) lit. i) și j), alin. (2) și (3) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor sunt neconstituționale, întrucât completează în mod nepermis dispozițiile art. 111 din Constituția României, privind informarea Parlamentului.**

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție, „*Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora[...]*”.

Precizarea în însuși textul constituțional a modului de obținere de către organele Parlamentului a actelor și informațiilor necesare de la Guvern și celelalte organe ale

administrației publice exclude posibilitatea reglementării pe calea altor acte normative a unor măsuri noi în sensul arătat. Altfel spus, întrucât Constituția prevede expres și limitativ că obținerea de acte și informații de la autoritățile menționate se face de către *Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora, legiuitorul nu este abilitat să reglementeze și accesul direct al deputaților și senatorilor la datele și actele prevăzute în art. 35 alin. (1) lit. i) din legea analizată.*

Prevederea cuprinsă la litera j) din același text de lege, care, sub titulatura de **drept politic**, stabilește pentru parlamentari „*dreptul de acces*” în instituțiile administrației publice, este, de asemenea, neconstituțională, depășind cadrul prevederilor art. 111 din Constituție privind raporturile dintre Parlament, Guvern și celelalte organe ale administrației publice și instituind o posibilă imixtiune a deputaților și senatorilor în activitatea executivă, contrară principiului separației puterilor, consacrat prin art. 1 alin. (4) din Constituție.

Pentru considerentele anterior expuse, Curtea constată că și prevederile cuprinse în art. 35 alin. (2) — „*Guvernul*

și celelalte autorități ale administrației publice au obligația să asigure deputaților și senatorilor condițiile necesare exercitării drepturilor prevăzute la alin. (1) lit. i) și j)“ — contravin art. 111 din Constituție, fiind așadar neconstituționale. De asemenea, art. 35 alin. (3) din lege, care stabilește că „*Alte drepturi principale, conexe sau derivate pot fi prevăzute și reglementate în lege organică specială ori în regulamentul Camerei sau regulamentul ședințelor comune*”, contravine dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. c) din Constituție, întrucât drepturile parlamentarilor pot fi stabilite numai prin lege organică, iar nu prin regulamente parlamentare.

Pentru aceste motive, cu majoritate de voturi, cât privește art. 22 formularea „în timpul mandatului”, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, prin omiterea legii ca izvor al îndatoririlor fundamentale și al obligațiilor principale ale deputaților și senatorilor, art. 35 alin. (1) lit. i) și j), alin. (2) și (3) și art. 38—40 din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor, și cu unanimitate de voturi, cât privește art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)—(5) și art. 50 alin. (2) din aceeași lege,

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) și al art. 147 din Constituție, precum și al prevederilor art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 și 18 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că art. 22 formularea „în timpul mandatului”, art. 23 alin. (3) propoziția finală, art. 28, prin omiterea legii ca izvor al îndatoririlor fundamentale și al obligațiilor principale ale deputaților și senatorilor, și art. 35 alin. (1) lit. i) și j), alin. (2) și (3) din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor sunt neconstituționale.

2. Constată că art. 38—40, art. 41 alin. (3) și (6), art. 49 alin. (1)—(5) și art. 50 alin. (2) din aceeași lege sunt constituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 22 martie 2006 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocar, Constantin Doldur, Acsinte Gaspar, Koszokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu și Viorel Șerban Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent-șef,
Gabriela Dragomirescu

★

OPINIE SEPARATĂ

Prin Decizia nr. 279 din 22 martie 2006, cu majoritate de voturi, Curtea Constituțională a constatat, printre alte texte ale Legii privind statutul deputaților și al senatorilor, că prevederile art. 38—40 și art. 41 alin. (3) sunt constituționale.

Opinia separată privește neconstituționalitatea acestor texte.

Temeiurile soluției adoptate de majoritatea judecătorilor Curții au la bază art. 2 alin. (1) și art. 61 alin. (1) din Constituție, în conformitate cu care suveranitatea națională

aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, iar Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român.

De la această „poziționare a Parlamentului“ în sistemul autorităților publice Curtea a reținut necesitatea recunoașterii, în favoarea deputaților și a senatorilor, a unui statut special, cuprinzând măsuri de protecție care să asigure independența și prestigiul îndeplinirii atribuțiilor, ferite de constrângeri și tentații de corupție.

„În lumina principiilor menționate“, Curtea a stabilit că, între alte texte implicate în sesizare, și prevederile art. 38, 39, 40 și 41 alin. (3) din Legea statutului, sunt constituționale.

Opinia separată susține teza neconstituționalității prevederilor art. 38 și 40 și, prin consecință și în mod corespunzător, și ale art. 39, precum și ale art. 41 alin. (3) din Statut, pentru următoarele temeuri:

1. Curtea a reținut corect incidența art. 2 alin. (1) și a art. 61 alin. (1) din Constituție și a dispus logic privind efectele acesteia.

Numai că, ceea ce a reținut decizia reprezintă doar în parte principiile și textele Constituției incidente în analiza raportului de constituționalitate a acestor texte, iar concluzia finală nu poate avea la bază decât toate premisele de control al constituționalității, astfel cum acestea se regăsesc în mod sistemic în Constituție.

Prevederile art. 2 alin. (1) și ale art. 61 alin. (1) din Constituție fundamentează reprezentativitatea și necesitatea unui statut special al reprezentanților poporului român. Ele nu pot fundamenta și constituționalitatea prevederilor art. 38—40 și ale art. 41 alin. (3) din Legea statutului.

2. Conținutul mandatului de parlamentar, reprezentând îndatoririle, obligațiile și drepturile titularului, exercitarea mandatului și limitele legale ale exercitării, finalitatea acestor note de conținut în exercitarea lor, mijloacele de realizare se regăsesc în alte dispoziții ale Constituției, principii și texte, după cum sunt:

— art. 1 alin. (4) privind separația și echilibrul puterilor în stat;

— art. 1 alin. (5) privind respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor;

— art. 16 alin. (1) privind egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări;

— art. 16 alin. (2), potrivit căruia *“nimeni nu este mai presus de lege“*;

— art. 65 alin. (2) lit. j), care prevede stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale deputaților și ale senatorilor;

— art. 69 alin. (1), care dispune că, în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului;

— art. 73 alin. (3) lit. c), care prevede legea organică pentru statutul deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora;

— art. 137 alin. (1), care prevede că formarea, administrarea, întreținerea și controlul resurselor financiare ale statului sunt reglementate prin lege;

— și toate acestea raportate la art. 64 alin. (1) privind resursele financiare ale Camerelor Parlamentului, precum și

— la art. 140 alin. (1) privind controlul Curții de Conturi asupra modului de formare, administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și, alături de acestea,

— art. 142 alin. (1), potrivit căruia Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției.

Toate aceste prevederi ale Constituției reprezintă contextul constituțional imperativ, ce trebuie avut în vedere la examinarea constituționalității art. 38, 40 și art. 41 alin. (3) din Legea statutului.

3. Particularitatea deosebită a adoptării Legii statutului deputaților și al senatorilor constă în faptul că, în acest caz, deputații și senatorii legisfează, în ședință comună, pe baza inițiativei legislative a lor, prin lege organică, pentru ei înșiși, iar legisfearea privește drepturile, avantajele — materiale și financiare —, toate provenite din bani publici ai bugetului de stat.

În această situație specială, care nu are nici o reglementare proprie, devine activă în mod deosebit dispoziția constituțională a art. 142 alin. (1), ce obligă Curtea Constituțională să garanteze și să asigure supremația Constituției.

Dispozițiile Constituției sunt obligatorii și pentru parlamentari, chiar dacă ei formează *“organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării“*.

Prevederile constituționale ale art. 61 alin. (1) au, însă, un corectiv de neînlăturat și la fel de imperativ, și anume art. 69 alin. (1), conform căruia *“în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului“*, iar nu în serviciul lor sau al altor persoane fizice ori juridice, oricine ar putea fi acestea.

În lumina acestor principii, ce dau conținut mandatului de parlamentar, exercitarea acestuia și limitele exercitării legale cu îndatoririle, obligațiile și drepturile cuvenite, mijloacele de ducere la îndeplinire a ceea ce reprezintă, pe conținut, exercitarea mandatului de parlamentar, se demonstrează, clar și neîndoielnic, prin conținutul textelor art. 38, 40 și art. 41 alin. (3), că acestea sunt neconstituționale.

4. Pe aspectele de redactare, pe mijloacele folosite și cu raportare la contextul normativ constituțional menționat anterior se constată:

a) Este de principiu și unanim admis că mandatul de parlamentar este de ordin constituțional și protecția mandatului este de același nivel juridic. Constituția prevede îndatoririle, drepturile și obligațiile parlamentarilor, toate acestea constituind, la un loc, statutul acestuia. Dezvoltarea prevederilor constituționale și adaptarea la exercitarea practică a mandatului se pot face numai prin lege organică și în nici un caz printr-un alt act normativ ce ar emana de la o altă autoritate publică, precum ar fi Guvernul. Chestiunile de procedură și de aplicațiune directă la activitatea parlamentară se află înscrise în Regulamentele Camerelor.

Regimul constituțional de protecție privește atât mandatul de parlamentar, în abstract, cât și pe titularul său, concret.

Măsurile de protecție a mandatului de parlamentar sunt sistematizate și ordonate în:

- incompatibilitățile de toate categoriile;
- imunitatea parlamentară, sub cele două forme ale acesteia;
- indemnizația, serviciile și avantajele ce se constituie la dispoziția parlamentarilor;
- transparența financiară.

b) Mai trebuie avut în vedere și că, în democrație, reprezentativitatea politică este esențială și constituie modalitatea de bază de exercitare a suveranității naționale, așa cum riguros prevede art. 2 din Constituție.

Din aceste motive, parlamentarul este permanent supus controlului opiniei publice și întreaga lui activitate trebuie să fie numai în conformitate cu legea. Aceasta dă măsura în care reprezentarea parlamentarilor este sau nu *“în serviciul poporului”*.

„Arta parlamentarismului” constă în asigurarea concordanței între voința parlamentară exprimată prin legi și hotărâri și voința majoritară a poporului.

Pentru realizarea acestui scop există, ca mijloace, și birourile parlamentare, întruniri, dezbateri publice, informarea publică, consultații, concursul autorităților, consultarea prin referendum local etc. Aceste forme și mijloace trebuie să fie publice, organizate, practicate sistematic, cu transparență, în limitele și în conformitate cu legile țării și prin organizarea fundamentală a Parlamentului, adică prin Camera Deputaților și prin Senat. Altfel, toate acestea își schimbă natura juridică, finalitatea și mijloacele de realizare și, prin aceasta, intră în conflict cu dispozițiile imperative ale Constituției, enunțate anterior.

Reglementările din art. 38, 40 și art. 41 alin. (3) trebuie să fie conforme prevederilor constituționale și celorlalte reglementări de bază, ce fac aplicațiunea acestor prevederi.

5. Activitatea deputaților și a senatorilor, constituiți în Camerele Parlamentului, se desfășoară în aceste Camere și în structurile acestora și are drept obiect legiferarea.

Pentru această activitate, parlamentarul primește o retribuție numită „indemnizație lunară”, supusă Legii privind impozitarea și alte rețineri.

Indemnizația pentru calitatea sa de demnitar are regim special și similar indemnizației pe care o primesc, cu aceeași justificare, și alte persoane care se află în alte categorii de demnitari, fie prin funcție, fie prin calitate.

Regimul juridic special al indemnizației nu permite asimilarea cu salariul, așa cum prevede art. 41 alin. (3) din Legea statutului, și, din aceste motive, textul din Statut este neconstituțional.

Cât privește impozitarea indemnizației primite de parlamentar, aceasta este prevăzută expres în art. 41 alin. (4), ceea ce înseamnă că art. 41 alin. (3) din Statut, conform căruia „indemnizația lunară are regimul juridic prevăzut de lege pentru salarii, cu reducerile și majorările prevăzute de lege”, este cu totul altceva, și anume

stabilește indemnizației lunare a parlamentarului un alt regim juridic, identic cu al salariului, deosebit și discriminator de indemnizația lunară pe care o primește cu același titlu și cu aceeași justificare orice alt demnitar, fie numit în funcție, fie ales într-o anumită calitate. Din aceste motive, prevederile art. 41 alin. (3) sunt discriminatorii și privilegiante, nu se justifică în a identifica indemnizația cu salariul și nici în a face din indemnizația parlamentarului o retribuție a muncii sale în regim special discriminator.

La reexaminarea legii, pentru punerea de acord a acesteia cu prevederile constituționale, Parlamentul are datoria să extindă reconsiderările de texte și să aducă la constituționalitate prevederile din art. 41 alin. (3), în sensul eliminării acestuia, ca fiind contrare prevederilor art. 16 din Constituție.

6. Activitatea de exercitare a mandatului de parlamentar „în teritoriu”, adică în circumscripțiile electorale în care a fost ales, este complementară și, pentru mulți, sporadică.

Această activitate trebuie organizată tot de Camerele Parlamentului, iar nu individual, de către fiecare deputat sau senator. Mandatul este reprezentativ, iar nu personal.

Mandatul de parlamentar se exercită în slujba poporului, iar nu în slujba celui care îl deține, și nici în interesul altei persoane fizice sau juridice.

Din textele prevăzute de art. 38 și 40 rezultă că exercitarea mandatului în circumscripția electorală este concepută ca o activitate a fiecăruia dintre parlamentari pe care o exercită așa cum consideră fiecare, fie individual, fie asociat, fie cu angajați — salariați ai Camerei, fie cu angajați — salariați pe bază de contracte civile încheiate între parlamentari și persoane fizice, parlamentarii devenind angajatori.

Mai rezultă că nu există o ordine și o unitate și nici condiții obligatorii de organizare și funcționare a birourilor parlamentare.

Asemenea mod de a concepe și de a organiza exercitarea mandatului de parlamentar pe seama banilor publici, încasați de parlamentar din bugetul Camerei, reprezintă o încălcare evidentă a dispozițiilor constituționale enunțate la începutul analizei.

Din redactarea art. 38 alin. (1) rezultă că parlamentarul primește lunar o sumă de bani publici egală cu o indemnizație și jumătate, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, „pot organiza” birouri parlamentare; cu alte cuvinte, nici nu sunt obligați de a organiza birouri parlamentare.

Art. 38 alin. (1) definește suma de bani publici primită de parlamentar ca fiind „sumă forfetară lunară” și aceasta este de minimum 76 milioane lei/lună. Conform Dicționarului explicativ român, „sumă forfetară” înseamnă o sumă privitoare la tarife, taxe, impozite dinainte stabilite, globală și invariabilă. Suma astfel definită și cu asemenea natură juridică aparține altui domeniu de activitate și este împrumutată, fără nici o legătură instituțională cu exercitarea mandatului de parlamentar.

Textele din art. 38 instituie un regim ce se practica la Camera Deputaților, în temeiul Regulamentului Camerei, dar mai restrâns și condiționat. Spre deosebire de Camera

Deputaților, Senatul avea alt regim, și anume de includere, în bugetul Senatului și în structurile de personal, a tuturor angajaților de la birourile senatoriale a mijloacelor materiale și bănești alocate pentru aceste birouri; întreaga activitate era supusă conformității cu legea și controlului Curții de Conturi, pentru că banii și mijloacele materiale aveau caracter public, provenind din bugetul statului.

Concepția de la baza reglementării instituită prin art. 38 nu își găsește justificarea de constituționalitate, și nici de legalitate.

Sunt și alte caracteristici care conduc către aceeași concluzie, și anume:

— „Suma forfetară“ nu este compatibilă cu activitatea de parlamentar, de felul cum este întrebuințată și justificată.

— Suma este stabilită excesiv, deoarece depășește cu încă jumătate retribuția legală a parlamentarului pentru întreaga sa activitate.

— Suma este neimpozitată și nici alte rețineri nu se percep, nu se demonstrează în baza căror dispoziții legale această sumă forfetară are un asemenea regim juridic.

— Primind suma, întrebuințând-o pentru ceea ce crede de cuviință, parlamentarul devine gestionarul acesteia și incompatibilitatea calității de parlamentar cu aceea de gestionar de bani publici, în exercitarea mandatului, este evidentă. Acesta este un considerent de clară și neîndoielnică neconstituționalitate a reglementării instituite prin art. 38 din Legea statutului.

— Deputații și senatorii devin și angajatori, în sensul legii, adică parte în contracte civile sau alte contracte de prestări de servicii. Asemenea contracte pot crea stări conflictuale, litigii și este de la sine înțeles ce repercusiuni au asupra statutului de parlamentar, din care motive încă o incompatibilitate se evidențiază.

— Deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale au același statut cu ceilalți deputați și nu pot dobândi particularități de felul mandatului itinerant. Asemenea reglementare este de reconsiderat.

— Statutul mandatului de parlamentar fiind de ordin constituțional, nu pot interveni reglementări ale Biroului permanent al Camerei și nici chiar ale Birourilor permanente ale Camerelor reunite, privind trăsăturile conținutului și exercitarea mandatului; numai legea organică

poate reglementa aceasta și numai în concordanță cu principiile și textele Constituției. În lumina acestor considerente, prevederile art. 38 alin. (3), (6) și (7) sunt neconstituționale.

— Birourile parlamentare trebuie organizate pentru deputat sau senator în circumscripția în care a fost ales, aceasta fiind ordinea legală a întregii reglementări electorale și reprezentativitatea mandatului are aceste baze. Din aceste cauze, organizarea de birouri parlamentare și în alte circumscripții, organizare ce creează suprapunere și tulburare în desfășurarea activității, nu se justifică potrivit prevederilor constituționale ce reglementează configurația politică rezultată din alegeri, pentru fiecare Cameră a Parlamentului.

— Reglementarea legală privind justificarea folosirii banilor publici și controlul acesteia nu cunoaște și justificări pe bază de declarație sau prin reglementări de ordin intern, ce țin de regulamente de ordine interioară sau dispoziții ori instrucțiuni de aplicare. Regimul juridic al banilor publici este unul și același pentru toți cei care primesc și folosesc bani publici din bugetul de stat, indiferent de funcție sau de calitatea pe care o au. Reglementarea folosirii banilor publici din bugetele Camerelor trebuie să se supună acestui regim unic și obligatoriu, inclusiv controlului Curții de Conturi și, întrucât textele art. 38—40 se abat de la regimul unic și obligatoriu al banului public, sunt neconstituționale.

— La fel este și situația decontării cazării, pe declarație, în București, derogându-se de la îndatorirea legală a actelor oficiale.

— Este cazul de reconsiderare și a reglementărilor privind diurnele pentru unele „deplasări în teritoriu“, dată fiind obligația legală imperativă privind folosirea banului public.

Considerentele prezentate sunt suficiente pentru a justifica temeiurile opiniei separate și convingerea că, reexaminând Legea statutului deputaților și al senatorilor, cele două Camere ale Parlamentului vor conjuga reexaminarea și a acestor texte cu textele pe care Curtea Constituțională le-a constatat ca fiind neconstituționale, cu alte cuvinte, Parlamentul va întregi reexaminarea legii și va asigura conformitatea acesteia cu toate principiile și textele Constituției prezentate în considerente.

Judecător,
Ion Predescu

Judecător,
Aspazia Cojocaru

Judecător,
Petre Ninosu

PUBLICAREA ANUNŢURILOR ÎN MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A III-A

Regia Autonomă „Monitorul Oficial” vă pune la dispoziție acest material informativ pentru o mai bună cunoaștere a datelor necesare publicării anunțurilor în Partea a III-a a Monitorului Oficial al României.

Cererile care conțin toate datele necesare publicării anunțului pot fi expediate prin poștă sau pot fi depuse direct la sediul Regiei Autonome „Monitorul Oficial” - Centrul pentru relații cu publicul din București, șos. Panduri nr. 1, bl. P33, parter, sectorul 5 (cod poștal 050651).

Programul de lucru cu publicul în cadrul Centrului: luni - joi - 8,00 - 15,00; vineri - 8,00 - 13,00.

Taxa de publicare pentru anunțurile depuse direct se achită la casieria din incinta Centrului pentru relații cu publicul.

Cererile expediate prin poștă trebuie să aibă anexată chitanța poștală în original sau în copie, pentru confirmarea plății taxei de publicare. Taxa este de 12 RON, sumă ce va fi achitată în contul Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, cont menționat în caseta tehnică a oricărui monitor oficial (cont nr. RO75RNCB510100000120001, BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ - S.A., Sucursala „UNIREA”, București, iar pentru persoanele juridice bugetare - cont nr. RO12TREZ7005069XXX000531, DIRECȚIA DE TREZORERIE ȘI CONTABILITATE PUBLICĂ A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI); C.U.I. 427282, Atribut fiscal R.

Exemplarele Monitorului Oficial, Partea a III-a, se pot cumpăra de la librăria din incinta Centrului pentru relații cu publicul sau se expediază prin poștă, numai la cererea expresă a celui interesat, cu plata anticipată a ziarului (0.30 RON/exemplar).

DATELE NECESARE PUBLICĂRII ANUNŢURILOR

- I. **Permis de conducere** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; categoria permisului; numărul permisului; anul eliberării; organul emitent. Cererea trebuie să poarte viza organului de poliție emitent în original.
- II. **Certificat de înmatriculare** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului sau denumirea completă și sediul persoanei juridice; seria certificatului; numărul de înmatriculare a autovehiculului; data eliberării; organul emitent. Cererea trebuie să poarte viza organului de poliție emitent în original.
- III. **Carte de identitate auto** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului sau denumirea completă și sediul persoanei juridice; seria cărții de identitate a autovehiculului, numărul de identificare a autovehiculului, data eliberării, organul emitent. Cererea trebuie să poarte viza reprezentanței R.A.R. în original.
- IV. **Livret militar** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul livretului; data eliberării; organul emitent; pe ce nume a fost eliberat. Datele se obțin de la organul emitent.
- V. **Cartea de muncă** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; denumirea organului emitent la data eliberării actului; pe ce nume a fost eliberat. Datele se obțin de la organul emitent sau de la ultimul loc de muncă.
- VI. **Act de studii** - Numele, prenumele, inițiala tatălui și adresa completă ale solicitantului; felul, seria și numărul actului; numărul și data la care au fost înregistrate în evidențele unității de învățământ emitente; anul absolvirii; organul emitent, cu denumirea de la data eliberării. Datele se obțin de la instituția care a eliberat actul.
- VII. **Titlu de proprietate** - Numele, prenumele, inițiala tatălui și adresa completă ale solicitantului; numărul titlului; data eliberării; comisia care l-a eliberat. În cazul în care anunțul se face de către altă persoană decât titularul actului, este necesar să se precizeze în cerere în ce calitate se face anunțul și să se anexeze documentul care dovedește această calitate, în original sau copie. Obligatoriu se anexează adeverință de la comisia emitentă.
- VIII. **Certificat de revoluționar** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; data eliberării; comisia care l-a eliberat. Cererea trebuie să fie însoțită de o copie a certificatului pierdut sau de o adeverință eliberată de asociația de revoluționari, care să confirme datele menționate în cerere.
- IX. **Cartea de marină, certificat de competență pentru personalul navigant maritim și maritim-portuar, documente de atestare pentru personalul navigant fluvial** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria; data eliberării; organul emitent.
- X. **Brevete și certificate de capacitate pentru personalul navigant maritim** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria; data eliberării; organul emitent.
- XI. **Autorizația instructorului de conducere auto independent** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; numărul; data eliberării; organul emitent.
- XII. **Brevete** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; denumirea decorației, gradul și clasa acesteia; numărul și data decretului de conferire; numele și prenumele posesorului, inițiala tatălui.
- XIII. **Act de naționalitate al navei** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului sau denumirea completă și sediul persoanei juridice (proprietar sau utilizator); felul actului; numărul și data actului; organul emitent. În cazul persoanei juridice, cererea va fi semnată de reprezentantul legal și ștampilată.
- XIV. **Permis de armă** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; organul emitent. Se anexează adeverința organului de poliție în original.
- XV. **Permis de vânătoare** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; organul emitent. Datele se obțin de la asociația de vânătoare, care a eliberat actul.
- XVI. **Formulare fiscale cu regim special, inseriate și numerotate** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria, numărul (sau de la numărul ... la numărul...), menționându-se dacă erau completate, ștampilate sau în alb și dacă se declară nule. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XVII. **Certificat de înregistrare fiscală** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul certificatului; data eliberării; organul emitent. Datele se obțin de la organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XVIII. **Licența de transport/copia conformă, certificat de transport în cont propriu/copia conformă, licența de traseu** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul; data eliberării; organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XIX. **Licența de transport rutier public în regim de taxi, licența taxi și licența de execuție pentru activitatea de dispecerat taxi** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul; data eliberării; organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XX. **Autorizația școlii de conducere auto, autorizația laboratoarelor de examinare psihologică, autorizația pentru efectuarea de operațiuni de comerț exterior cu produse strategice** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul; data eliberării; organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XXI. **Ciocane silvice de marcat/ pentru control, dispozitive de marcat material lemnos** - Denumirea completă și sediul solicitantului; forma ciocanului/dispozitivului; amprenta acestuia. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XXII. **Ștampile cu stema României** - Denumirea completă și sediul solicitantului; forma ștampilei; amprenta acesteia. Se anexează la cerere modelul ștampilei decupat de pe un act mai vechi. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.
- XXIII. **Schimbări de nume** - Cerere cu viza oficiului de stare civilă în original, copie de pe certificatul de naștere al persoanei care își schimbă numele.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.U.I. 427282; Atribut fiscal R, IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 114999